

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt tirsdag den 31. august 2021

Sag 113/2020

Advokat A påkærer Vestre Landsrets salærfastsættelse mv. i sagerne:

Anklagemyndigheden

mod

T1

(advokat A, beskikket)

og

Anklagemyndigheden

mod

T2

(advokat A, beskikket)

I tidligere instanser er truffet afgørelser af Retten i Herning den 16. juni 2020 (99-692/2020) og den 26. juni 2020 (99-2802/2020) og af Vestre Landsrets 5. afdeling den 30. juli 2020 (S-1314-20 og S-1370-20).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Poul Dahl Jensen, Henrik Waaben og Jan Schans Christensen.

Påstande

Kærende, advokat A, har nedlagt påstand om, at han for hvert fremmøde i Retten i Herning den 3. juni 2020 og den 26. juni 2020 tilkendes salær for rejsetid med 2 timer og kørselsgodtgørelse for 2 x 45 km.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Retten i Herning beskikkede i anledning af to uafhængige straffesager advokat A som forsvarer for henholdsvis T1 og T2. Advokat A har kontor i Skjern. Sagerne blev hovedforhandlet ved Retten i Herning henholdsvis den 3. og 26. juni 2020.

Af retsbogen fra retsmødet den 3. juni 2020 i sagen mod T1 fremgår, at retten fastsatte salær til advokat A og samtidig bestemte, at såfremt forsvareren skriftligt erklærede at have kørt fra Skjern til retsmødet og til Skjern fra retsmødet, ville der tillige kunne tillægges salær for køretid og kørselsgodtgørelse.

I mail af 8. juni 2020 fra advokat A til Retten i Herning anførte advokaten bl.a. følgende:

”Jeg har modtaget retsbogen m.v. vedr. hovedforhandlingen d. 3. juni 2020, hvor der vedrørende mit salær står anført, at såfremt jeg skriftligt erklærer, at jeg har kørt til og fra retsmødet fra Skjern, vil jeg tillige modtage salær for køretid og km-godtgørelse.

I den anledning skal jeg meddele, at jeg netop d. 3. juni 2020 ikke har været i Skjern, så den ønskede erklæring kan jeg derfor af gode grunde ikke afgive.

...

Jeg bor p.t. privat i Risskov ved Århus, hvor afstanden til Retten i Herning er ca. dobbelt så lang som fra Skjern, men køretid og kørselsgodtgørelse skal naturligvis altid alene beregnes fra kontoret i Skjern til Herning og retur.”

Ved kendelse af 16. juni 2020 besluttede Retten i Herning ikke at tillægge yderligere salær for køretid eller kørselsgodtgørelse i forbindelse med retsmødet den 3. juni 2020.

Af kendelsen fremgår følgende:

“Justitsministeriet har efter det oplyste i 2007 ophævet advokat As oprindelige rejseforbehold som beneficeret ved retten i Skjern, da der efter retskredsreformen nu var mere end 30 km fra hans kontor i Skjern til det ny tingsted, Retten i Herning.

Advokat A bor i dag i Risskov, men har efter sine egne oplysninger et kontor i Skjern. Omfanget af dette kontors aktivitet er uoplyst for retten, men det er ikke rettens indtryk, at advokat A har sin daglige gang her.

Retten finder, at de forhold som begrundede ophævelsen af rejseforbeholdet, kun kan begrunde, at der tillægges salær for køretid til og fra retten og kørselsgodtgørelse, såfremt der rent faktisk køres fra og til kontoret i Skjern. Da advokat A ikke har kunnet erklære, at han har kørt fra og til sit kontor, finder retten derfor ikke, at der kan gives salær for køretid og kørselsgodtgørelse”.

Advokat A kærede ved kæreskrift af 25. juni 2020 denne kendelse til Vestre Landsret. Ved brev af 29. juni 2020 sendte Retten i Herning sagen til Vestre Landsret og udtalte i den forbindelse følgende:

“Retten kan henholde sig til kendelsen. Retten har noteret sig, at advokat A ikke nærmere har beskrevet karakteren af hans kontor i Skjern. Det er rettens indtryk, at advokaten i dag - i modsætning til tidligere - alene behandler sager som beneficeret advokat. Jeg er ikke bekendt med, i hvilket omfang kontoret i Skjern benyttes til afholdelse af møder med klienter. En stor del af de klienter, som advokaten beskikkes for, er ikke bosiddende i den gamle Skjern Retskreds.

...

Jeg har forstået på retspræsident Steen Friis Nielsen, at advokat A overfor ham tidligere har oplyst, at han i forbindelse med et retsmøde i Herning, ofte efterfølgende kører til kontoret i Skjern for at hente post.”

Af retsbogen fra den 26. juni 2020 i sagen mod T2 fremgår, at retten fastsatte salær til advokat A og samtidig bestemte, at hvis advokaten skriftligt erklærede at have kørt fra og til Skjern i forbindelse med retsmødet, ville der tillige blive tillagt salær for køretid og kørselsgodtgørelse.

Ved mail af 1. juli 2020 til Retten i Herning anførte advokat A bl.a., at han herved erklærede, at han i forbindelse med hovedforhandlingen den 26. juni 2020 havde kørt mere end afstanden fra Skjern til Retten i Herning og derfor var berettiget til salær for køretid og kilometergodtgørelse, jf. Justitsministeriets skrivelse af 19. december 2007.

Af Retten i Hernings skrivelse af 3. juli 2020 til Vestre Landsret fremgår, at retten telefonisk havde meddelt advokat A, at salærtilkendelsen ikke blev ændret, og at det blev aftalt med forsvaren, at hans mail af 1. juli 2020 kunne opfattes som et kæremål af salærtilkendelsen af 26. juni 2020. Retten henviste i øvrigt i det hele til det, som retten havde anført i sagen mod T1.

Ved mail af 6. juli 2020 til Vestre Landsret oplyste advokat A bl.a.:

“Jeg har siden 1984 haft kontor i Skjern på 4 forskellige adresser - senest på adressen Y-vej, 6900 Skjern, hvor jeg fortsat driver min advokatvirksomhed.

Indtil 2014 drev jeg et typisk advokatkontor med diverse ansatte og et bredt funderet sagsområde.

Siden 2014 har jeg som led i en personligt valgt seniorordning (da jeg var fyldt 61 år) som enmandsfirma alene arbejdet med straffesager som beneficeret advokat, jf. min i 1988 udnævnelse som sådan fra Justitsministeriet.

Mit kontor i Skjern benyttes bl.a. til sagsforberedelse og møder med de klienter der ønsker det, og som ikke tager mod mit generelle tilbud om at holde møde hjemme hos dem selv.

Min post fra Retterne, politiet samt anklagemyndigheden sendes til mit kontor i Skjern.”

Ved kendelse af 30. juli 2020 stadfæstede landsretten byrettens afgørelser om ikke at tilkende A salær for rejsetid og kørselsgodtgørelse i forbindelse med hvervet som beskikket forsvarer for T1 og T2.

Af landsrettens kendelse fremgår bl.a.:

“Der tilkommer en offentlig forsvarer salær for rejsetid og kørselsgodtgørelse, som vedkommende med føje har haft i forbindelse med hvervet, jf. retsplejelovens § 741, stk. 1.

Det fremgår af Google Maps, at afstanden mellem Risskov, hvor advokat A har bopæl, og Retten i Herning er ca. 90 km. Afstanden mellem Risskov og Skjern er ca. 130 km og mellem Skjern og Retten i Herning ca. 45 km.

Under disse omstændigheder tiltræder landsretten, at der ikke er grundlag for at tilkende advokat A salær for rejsetid og kørselsgodtgørelse i forbindelse med hvervet som beskikket forsvarer for T1 og T2.

Landsretten stadfæster derfor byrettens afgørelser.”

Anbringender

Advokat A har anført navnlig, at Justitsministeriet i forbindelse med domstolsreformen ved afgørelse af 19. december 2007 besluttede at ophæve hans transportforbehold med virkning fra 1. januar 2007, da han efter reformen fik mere end 30 km fra sit kontor i Skjern til Retten i

Herning, hvor han er beneficeret. Det kan Retten i Herning ikke omgøre uden særskilt hjemmel, hvorfor han til hvert retsmøde har ret til transportomkostninger for den faktiske kørsel, dog begrænset til maksimalt afstanden mellem kontoret i Skjern og Retten i Herning og retur.

Der er ikke hjemmel til at bestemme, at beneficerede advokater skal have privat bopæl i retskredsen i nærheden af deres kontor. Så længe kontoradressen befinder sig i Skjern, har det ingen betydning, at hans private bolig ligger i Risskov. Det er ikke ualmindeligt, at beneficerede advokater ved tidligt startende retsmøder kører direkte fra hjemmet eller en ferieadresse til retten uden at køre forbi kontoret først.

Det afgørende må være, at kørslen fra hans bopæl til retten er længere end fra kontoret, dog således at man naturligvis aldrig har krav på transportudgifter og tidsgodtgørelse for flere kilometer end fra kontoret til retten.

Det er alene Justitsministeriet, der kan ændre eller ophæve allerede truffne beslutninger om ophævelse af transportforbehold.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at Justitsministeriets afgørelse af 19. december 2007 må forstås således, at advokat A efter domstolsreformen fortsat *kan* modtage salær og godtgørelse for kørsel mellem sit kontor i Skjern og tingstedet ved Retten i Herning.

Justitsministeriet lagde ved afgørelsen navnlig vægt på, at advokat A havde fået udvidet kørselsafstanden til det nye hovedtingsted med 30 km eller derover, nemlig med ca. 42 km. Dette var efter Justitsministeriets opfattelse så væsentligt, at hans rejseforbehold skulle ophæves. Afgørelsen var dermed begrundet i, at advokat A ville komme til at afholde større udgifter til transport inden for den nye retskreds end før reformen, når han transporterede sig mellem advokatkontoret og retten. Afgørelsen er imidlertid ikke udtryk for, at advokat A altid vil blive tillagt godtgørelse, uanset om han rent faktisk har afholdt den konkrete udgift eller ej. Landsrettens kendelse tilsidesætter derfor ikke Justitsministeriets afgørelse af 19. december 2007.

Det er en betingelse for at kunne få godtgørelse for rejseudgifter, at advokat A med føje har haft sådanne udgifter, jf. retsplejelovens § 741, stk. 1. Landsrettens afgørelse må forstås såle-

des, at landsretten finder, at advokat A ikke har haft rimelige rejseudgifter i forbindelse med fremmøde i retten i de to sager. Advokat A har kørt færre kilometer og brugt mindre tid, end han ville have gjort, hvis han skulle være mødt ind på sit kontor i stedet for at møde i retten.

Denne vurdering er i tråd med, hvad der gælder for godtgørelse for transportudgifter inden for det offentlige, jf. Personale Administrative Vejledning, hvoraf det fremgår, at det kun er *mer*-udgifter, som den ansatte har haft til transport, der kan refunderes. Dette betyder, at kun udgifter ud over de sædvanlige udgifter til den daglige transport mellem hjemmet og arbejdspladsen kan refunderes.

Højesterets begrundelse og resultat

Kæremålet angår, om advokat A, der er beneficeret advokat ved Retten i Herning, og hvis generelle rejseforbehold er ophævet af Justitsministeriet, skal tillægges salær for transporttid samt kørselsgodtgørelse, når advokaten er kørt fra sin bopæl i Risskov til Retten i Herning og ikke fra sit kontor i Skjern til retten.

Det fremgår af retsplejelovens § 741, stk. 1, 1. pkt., at der tilkommer den offentlige forsvarer vederlag af statskassen, herunder godtgørelse for rejseudgifter, som forsvareren med føje har haft i forbindelse med hvervet. Bestemmelsen i § 333, stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse, jf. § 741, stk. 1, 2. pkt.

Efter den nugældende § 333, stk. 1, 2. pkt., tilkommer der ikke advokater, der er antaget ved en byret af justitsministeren (beneficerede advokater), godtgørelse for rejseudgifter ved møde inden for retskredsen. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 714 af 8. juni 2018, der trådte i kraft den 1. juli 2018. Det fremgår af ændringslovens § 2, stk. 2, at ændringen ikke finder anvendelse for advokater, der er antaget før lovens ikrafttræden. For sådanne advokater finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Før lovændringen i 2018 fremgik det af § 333, stk. 1, 2. pkt., at justitsministeren ved antagelse af en advokat ved en byret kunne bestemme, at der ikke skal tilkomme den pågældende godtgørelse for rejseudgifter ved møde inden for retskredsen (rejseforbehold).

Advokat A var oprindeligt antaget ved Retten i Skjern med rejseforbehold. Efter retskredsreformen pr. 1. januar 2007 ansås advokat A for antaget ved Retten i Herning. Da dette førte til en væsentlig udvidelse af det geografiske område, for hvilket han var beskikket, frafaldt Justitsministeriet ved afgørelse af 19. december 2007 rejseforbeholdet. Justitsministeriet lagde ved afgørelsen herom navnlig vægt på, at kørselsafstanden fra kontoret i Skjern til det nye hovedtingsted var blevet udvidet med 30 km eller derover, nemlig med ca. 42 km.

På den baggrund finder Højesteret, at ophævelsen af rejseforbeholdet i 2007 indebærer, at advokat A ved retsmøder i Retten i Herning har ret til godtgørelse for rejseudgifter efter retsplejelovens § 741, stk. 1, 1. pkt., for den faktiske kørsel til og fra retsmøderne, idet det dog må anses som forudsat, at der maksimalt kan ydes godtgørelse for rejsetid og kilometergodtgørelse svarende til kørsel mellem kontoret i Skjern og Retten i Herning.

Da det ikke er bestridt, at advokat A i forbindelse med retsmøderne den 3. juni og 26. juni 2020 rejste en distance, der overstiger distancen mellem hans kontor i Skjern og Retten i Herning, finder Højesteret, at han skal tilkendes salær for køretiden samt kørselsgodtgørelse, dog maksimeret til kørsel mellem kontoret og retten.

Højesteret tager herefter advokat As påstand til følge.

Thi bestemmes:

Advokat A tilkendes for hvert fremmøde i Retten i Herning den 3. juni 2020 og den 26. juni 2020 salær for rejsetid på 2 timer á 890 kr., i alt 1.780 kr. + moms, samt kørselsgodtgørelse for 90 kilometer á 3,52 kr., i alt 316,80 kr. + moms.